

Behandler hele mennesket

Siri Thesen er tannlege og akupunktør. Hver for seg. Men noen ganger bruker hun akupunktur som smertelindring på tannklinikken.

Thesen har vært tannlege siden 1974 og offentlig ansatt i Brumunddal siden 1984. Etter mange år realiserte hun ønsket om å utdanne seg til akupunktør. Det ble hun inspirert til blant annet gjennom et par korte kurs i akupunktur for tannleger, som ga henne en liten smak på noe hun gjerne ville fordype seg i. I 2005 var hun ferdig, etter tre og et halvt år ved Akupunktørhøyskolen i Oslo, inkludert studieopphold i Kina. Med helsefaglig bakgrunn på minimum sykepleiernivå er det den tiden det tar. Mens det for personer uten helsefag fra før er en femårig utdanning.

– Det er mye å sette seg inn i. Den tradisjonelle kinesiske medisinske filosofien er omfattende og veldig annerledes enn våre vestlige oppfatninger av for eksempel fysiologi og patologi. Nesten 400 akupunkturpunkter skulle

Tannlege Siri Thesen utdannet seg til akupunktør. Her behandler hun datteren, Sun-niva.

også pugges og læres, med nøyaktig lokalisasjon i forhold til anatomiske strukturer. Men pugging lærte vi på odontologistudiet, sier hun.

Arbeidsgiveren, Hedmark fylkeskommune, var lutter velvilje da Thesen ville videreutdanne seg. Nå deler hun arbeidstiden sin mellom tannklinikken og egen akupunkturpraksis. Sistnevnte befinner seg faktisk i et tidligere tannlegekontor. Der behandler hun hele mennesket.

Alt henger sammen

– Jeg bruker lang tid på første konsultasjon. For å stille diagnose må man gjøre en grundig anamnese. Både fysiske og emosjonelle symptomer kartlegges, og sammen med tunge- og pulsdiagnose gir det grunnlag for valg av akupunkturpunkter. Som akupunktør synes jeg det er godt å ha en del fartstid, både som menneske og som tannlege. Jeg har lang erfaring med

å se mennesker, og med tiden har jeg fått mer innsikt og en bedre evne til å forstå helheten og hvordan ting henger sammen. Jeg liker den holistiske tilnærmingen i tradisjonell kinesisk medisin veldig godt og tror den har mye for seg, forteller Thesen.

I tradisjonell kinesisk medisin betraktes kroppen som en helhet, hvor kropp og sjel er et integrert hele. Kroppen består av 12 meridianer som er knyttet til de vitale indre organer. I dette energikretsløpet sirkulerer qi, (uttales tchi), som er selve livsenergien. For at du skal være frisk må det være harmoni og balanse i dette organ-energi-kretsløpet. I kinesisk medisin ser man videre på sykdom som en ubalanse i kroppens energisystem. Det kan være for lite energi et sted og for mye et annet sted, eller energien kan være blokkert, forklarer Thesen.

– Smerte blir oppfattet som en lokal stagnasjon av qi i en eller flere meridianer, og en forkjølelse vil for eksempel bli kalt en invasjon av den ytre patogene faktor vind-kulde.

Dette er akupunktorens fagspråk, akkurat som man i vestlig medisin har en egen terminologi som brukes både for å forklare anatomiske, fysiologiske og patologiske forhold. Kineserne er pragmatikere, og i Kina lever den tradisjonelle og vestlige medisinen side om side. Her i vesten har vi fortsatt et stykke igjen før vi er der. Men det går langsomt i den retningen her også, mener Thesen, som alltid spør om pasienten har konsultert lege for problemene sine, og forsikrer seg om at de informerer fastlegen om at de bruker akupunktur. Når hun behandler gravide er det alltid i tett samarbeid med jordmor.

– Det forskes mye på hvordan akupunktur virker. Når det gjelder smertelindring, virker den sannsynligvis delvis gjennom den såkalte portteorien, det vil si hemming av nerveimpulser

på ryggmargsnivå. I tillegg stimuleres produksjon av endorfiner, neurotransmittorer og andre nevrohormoner.

Dette kan kanskje forklare at akupunktur kan påvirke blodtrykk, kroppstemperatur og andre fysiologiske prosesser. Jeg synes for øvrig at beskrivelsen av akupunkturpunktene som nøkkelhull inn til kroppens eget reguleringsystem er god, sier Thesen.

Behandler alle slags plager

– Hvilke plager er det pasientene kommer med til deg?

– Det er veldig mye forskjellig. Hvis jeg for eksempel ser på timeboken min for i går, hadde jeg først en pasient som jeg behandler for kraftig migrene. Så hadde jeg en som har kronisk bihebetennelse. Deretter en med uregelmessig hjerterytme. Etter det behandlet jeg tre kvinner etter hverandre, alle med hetetokter og plager i forbindelse med overgangsalder. Og til slutt en pasient med kronisk urinveisinfeksjon

Det var i går. Og det er en helt representativ dag. Samtidig kan andre dager bestå av pasienter med helt andre plager.

– Hender det at du behandler noen for odontologiske plager, eller tar med deg pasienter fra tannklinikken?

– Jeg ser en del pasienter ved tannklinikken som jeg godt kunne ha hjulpet her, men jeg foreslår det aldri. Av og til er det imidlertid noen som vet at jeg er akupunktør, som spør om akupunktur kan hjelpe dem, og da kan det være at jeg ender med å gi dem akupunkturbehandling. Men det skjer ikke ofte. Jeg blander ikke de to virksomhetene. Jeg mottar én gruppe pasienter på tannklinikken og en annen gruppe her, og holder dem atskilt. Jeg ønsker ikke noen sammenblanding, eller at noen skal føle at jeg prakker noe på dem. Men det hender rett som det er at jeg bruker akupunktur som smertebehandling ved tannklinikken, eller set-

ter en nål for å dempe brekningsrefleks. Det er egentlig noe alle tannleger burde lære.

– Dessuten har akupunktur vist seg å være effektivt i behandlingen av munntørrhet, eller Sjögrens syndrom. Jeg var på nettet og kikket på masteroppgavene for sisteårsstudentene ved Det odontologiske fakultetet i Oslo, og ble både overrasket og glad over å finne en oppgave om nettopp akupunktur og Sjögren.

– Det viser seg at akupunktur tas mer og mer seriøst. Som medlem av Norsk akupunkturforening, i tillegg til NTF, håper jeg at akupunktørene om ikke så lenge oppnår å få offentlig autorisasjon. På den måten kan helsemyndighetene sikre at publikum får behandling etter høy faglig standard.

– Det forskes forresten mer og mer på akupunktur her i landet. Snart kommer det en ny doktorgrad om temaet. NAFKAM (Nasjonalt kompetansesenter for alternativ og komplementær medisin) ved Universitetet i Tromsø har nylig gjennomført en studie av akupunktur i forbindelse med hetetokter, der 270 kvinner er involvert. Resultatene av den studien er svært positive med hensyn til effekten av akupunkturbehandling, forteller Siri Thesen, og legger til at hun selv også er spesielt interessert i hvordan akupunktur kan hjelpe på spesifikke kvinneplager.

Tekst og foto: Ellen Beate Dyvi